

Betreffende bekendmaking vraag tot deelname aan wetenschappelijk onderzoek

Beste ouder,

Aan de KU Leuven verrichten we momenteel onderzoek naar de ontwikkeling van rekenvaardigheden bij kinderen met een verhoogde kans op rekenproblemen. In de kleuterklas leren kinderen vaardigheden zoals hoeveelheden vergelijken en tellen. Deze vaardigheden bereiden hen voor op het leren rekenen in de lagere school. We weten dat kleuters sterk van elkaar kunnen verschillen in de mate waarin ze deze rekenvaardigheden beheersen (=heterogeniteit). Sommige kinderen hebben bijvoorbeeld meer moeite met het aanleren van deze vaardigheden dan andere kinderen.

In dit onderzoek willen we nagaan welke factoren voorspellend zijn voor goede rekenvaardigheden in de lagere school en welke factoren een risico op rekenproblemen voorspellen. Om dit te onderzoeken zullen we kinderen met een risico op rekenproblemen opvolgen van de 3^e kleuterklas tot het 2^e leerjaar. Ieder schooljaar zullen we gegevens verzamelen over hun rekenvaardigheden evenals de lees-, spellings-, taal- en cognitieve vaardigheden van de kinderen. De resultaten van dit onderzoek zullen belangrijke informatie opleveren over de ontwikkeling van rekenvaardigheden en de verschillen die hierin kunnen bestaan tussen kinderen. Deze informatie is belangrijk om beter te kunnen inschatten hoe we met deze verschillen kunnen omgaan en hoe we kinderen die moeite hebben met leren rekenen kunnen helpen.

Wij kregen van de school/hulpverlener¹ van uw kind de toestemming om het onderzoek op de school/in de praktijk van de hulpverlener bekend te maken en een brief te verspreiden aan alle ouders. Met deze brief zouden wij u en uw kind willen uitnodigen om deel te nemen aan het onderzoek.

Wie kan deelnemen?

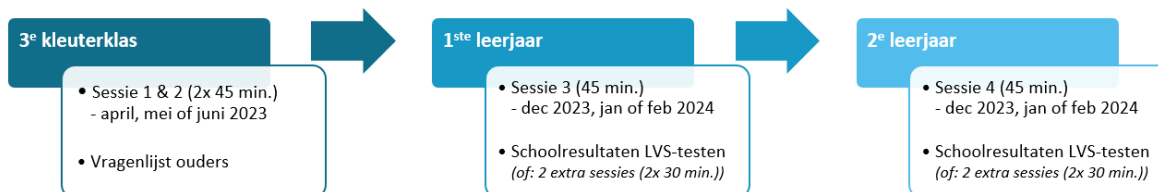
Wij zijn op zoek naar kinderen van de 3e kleuterklas die één of meerdere van onderstaande kenmerken hebben:

- Het kind heeft moeite met tellen of cijfers
- Het kind heeft moeite met letters, klanken of rijmen
- Het kind heeft moeite met taal
- Het kind heeft moeite met aandacht of geheugen
- Het kind heeft moeite met motoriek (beweging)
- Het kind krijgt extra ondersteuning binnen de school (bv. zorgleerkracht) of buiten de school (bv. logopedist, ergotherapeut...)
- Bij het kind is een leer- of ontwikkelingsprobleem vastgesteld
- Bij het kind is een neurologische of genetische aandoening vastgesteld
- Het kind is te vroeg geboren (prematuur) of had een laag geboortegewicht
- Bij een familielid van het kind (ouder, broer en/of zus) zijn leerproblemen (bv. dyslexie of dyscalculie) vastgesteld

¹ Deze informatiebrief wordt verdeeld bij verschillende hulpverleners waaronder logopedisten, orthopedagogen, ergotherapeuten, kinesitherapeuten en psychologen.

Hoe verloopt het onderzoek?

Een overzicht van het verloop van het onderzoek wordt weergegeven in onderstaand schema:

1. Tijdens het eerste jaar van de gegevensverzameling (3e kleuterklas)

In het eerste jaar van het onderzoek zullen we twee testsessies organiseren die telkens ongeveer 45 minuten duren. Deze testsessies zullen worden gepland in april, mei of juni 2023, idealiter binnen één week. De sessies zullen doorgaan op de school van het kind of bij het kind thuis. Tijdens de testsessies zullen we uw kind vragen om een aantal taken rond voorbereidende rekenvaardigheden (bv. voorwerpen tellen), voorbereidende leesvaardigheden (bv. letters herkennen), woordenschat, ruimtelijke vaardigheden en executieve functies op te lossen. Deze oefeningen zullen worden afgenomen met pen en papier of via een computer of tablet. Tijdens de onderzoeksessie zal er af en toe een korte pauze worden ingelast.

Verder zullen we u, als ouder, vragen om een vragenlijst in te vullen. Dit neemt ongeveer 10 minuten van uw tijd in beslag.

2. Tijdens het tweede en derde jaar van de gegevensverzameling (1ste en 2^e leerjaar)

Wanneer het kind in het 1ste en 2^e leerjaar zit, zullen we per jaar opnieuw een testmoment organiseren. Deze testmomenten zullen plaatsvinden in het midden van het schooljaar (december, januari of februari). De testmomenten zullen telkens ongeveer 45 min. duren en doorgaan op de school van uw kind of bij het kind thuis. Tijdens deze testsessies zullen we uw kind vragen om enkele pen-en-papiertaken en computertaken rond rekenen, lezen, spellen, taal en cognitieve vaardigheden op te lossen. Tijdens de onderzoeksessie zal er af en toe een korte pauze worden ingelast.

Verder zullen we de testresultaten van het Leerlingvolgsysteem voor Wiskunde en Spelling gebruiken voor ons onderzoek. Deze testen worden in de meeste scholen afgenomen om de reken- en spellingsvaardigheden van de leerlingen op te volgen. We zullen de resultaten van deze testen opvragen bij de school van uw kind. Indien de school deze testen echter niet heeft afgenomen, zullen we twee bijkomende testsessies organiseren (telkens ongeveer 30 minuten) om deze testen af te nemen.

Heeft u interesse om deel te nemen of heeft u nog vragen?

U kan via het bijgevoegd antwoordstrookje laten weten of u wel/niet wil deelnemen aan het onderzoek. Gelieve dit strookje in te vullen en binnen twee weken terug te bezorgen aan de klasleerkracht/hulpverlener van uw kind of via e-mail te bezorgen aan het onderzoeksteam (ook indien u niet wil deelnemen). We zullen u steeds op de hoogte brengen op welke dag de testsessies bij uw kind zullen plaatsvinden. Indien u nog vragen heeft, aarzel dan niet om aanvullende informatie te vragen en contact op te nemen met Sara Peeters (e-mail: sara.peeters1@kuleuven.be – Tel: 016/37.33.59).

Wij hopen op uw medewerking en danken u bij voorbaat.

Met vriendelijke groeten,

Prof. Dr. Bert De Smedt
 Drs. Sara Peeters

Overige informatie

Vrijwillige deelname

De deelname van u en uw kind aan deze studie is vrijwillig. U of uw kind kunnen op elk moment van het onderzoek besluiten om de deelname aan de studie stop te zetten. Hiervoor hoeft u geen reden te geven. Bovendien zal deze beslissing geen enkele nadelige gevolgen hebben voor u of uw kind.

Beloning

Deelnemende kinderen (en hun ouders) maken per schooljaar waarin ze deelnemen aan de testsessie(s) van het onderzoek kans op één van de 20 cadeaubonnen van Dreamland ter waarde van €25 die onder alle deelnemers worden verloot.

Resultaten

De algemene resultaten van het onderzoek zullen met u, de ouders van de deelnemer, worden gedeeld via e-mail, indien u dit wenst.

Houdt deelname aan deze studie risico's in?

Er zijn geen risico's verbonden aan deelname aan het onderzoek.

We willen benadrukken dat er tijdens het onderzoek de nodige maatregelen getroffen worden om verdere verspreiding van COVID-19 tegen te gaan en de veiligheid van uw kind tijdens het onderzoek te waarborgen. Als u hierover vragen heeft, kan u contact opnemen met de onderzoekers. Ook tijdens het onderzoek kan u steeds terecht bij de onderzoekers met vragen of bezorgdheden met betrekking tot deze maatregelen. Indien u tijdens het onderzoek ongemak ervaart, staat het u ook steeds vrij om uw deelname aan het onderzoek te beëindigen.

Privacy

In het kader van deelname aan het onderzoek "Kinderen met een risico op rekenprobleem. Een onderzoek naar hun heterogeniteit." zullen persoonsgegevens over u en uw kind verzameld en verwerkt worden. Deze verwerking zal gebeuren in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

De categorieën van gegevens die over u en uw kind zullen worden verzameld tijdens dit onderzoek omvatten onder andere persoonsgegevens zoals naam, geboortedatum, geslacht en contactgegevens. Daarnaast zullen ook data verzameld worden die vallen onder de noemer van "bijzondere categorieën" van persoonsgegevens. Met name informatie over factoren die een risico voor het ontwikkelen van leerproblemen kunnen inhouden. Voorbeelden hiervan zijn moeilijkheden op vlak van vroege rekenvaardigheden, vroege leesvaardigheden, taal, geheugen, aandacht en motorische vaardigheden; een diagnose van een ontwikkelings-, genetische- of neurologische stoornis; een premature geboorte of een laag geboortegewicht en het familiaal voorkomen van leerproblemen.

Gebruik van uw persoonsgegevens

Enkel persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de doeleinden van dit onderzoek zullen verzameld en verwerkt worden. Het onderzoek is met name gericht op het vergroten van de kennis over de ontwikkeling van rekenvaardigheden. Meer specifiek zal er worden nagegaan welke factoren voorspellend zijn voor goede rekenvaardigheden in de lagere school en welke factoren een risico op rekenproblemen voorspellen. De verzamelde gegevens kunnen mogelijks opnieuw gebruikt worden in het kader van toekomstig wetenschappelijk onderzoek.

Uw gegevens zullen in het kader van het onderzoek gepseudonimiseerd worden. Dit wil zeggen dat gegevens die u of uw kind kunnen identificeren zoals naam, geboortedatum, contactgegevens, etc. worden losgekoppeld van de andere data van het onderzoek en worden vervangen door een unieke, willekeurige

code. Op deze manier is het niet langer onmiddellijk zichtbaar welke gegevens van welke specifieke persoon afkomstig zijn. Enkel de onderzoeker kan via de unieke code de gegevens terug linken aan een specifieke persoon. Dit zal echter enkel in uitzonderlijke gevallen gebeuren, bijvoorbeeld indien u beroep doet op uw recht op inzage, rectificatie of wissing van uw gegevens. Ook in de wetenschappelijke output van dit onderzoek, zoals publicaties, zal u of uw kind niet geïdentificeerd kunnen worden.

Als wettelijke basis voor de verwerking van uw gegevens wordt het algemeen belang aangewend. Dit betekent dat het onderzoek zal leiden tot een vermeerdering van kennis en inzicht die de maatschappij (direct of indirect) ten goede komt.

Uw gegevens zullen door de onderzoekers gedurende 10 jaar na afloop van het onderzoek bewaard worden op een beveiligde opslaglocatie van KU Leuven. Na deze periode zullen de persoonsgegevens definitief verwijderd worden indien ze niet meer noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het onderzoek.

Uw rechten

U hebt steeds het recht om meer informatie te vragen over het gebruik van uw gegevens. Daarnaast kan u beroep doen op het recht van inzage, het recht op verbetering (rectificatie) en het recht op wissing van uw gegevens voor zover deze rechten de doeleinden van het onderzoek niet onmogelijk maken of ernstig belemmeren.

Indien u op één van deze rechten beroep wil doen, kan u contact opnemen met de onderzoekers aan de hand van de contactgegevens aan het einde van deze brief.

Andere ontvangers van uw data

In het kader van dit onderzoek wordt samengewerkt met de Universiteit van Melbourne. De gegevensverzameling en -verwerking zal enkel worden uitgevoerd door onderzoekers van de KU Leuven. Indien de onderzoeksdata zouden worden gedeeld met onderzoekers van deze instelling, zullen enkel de gepseudonimiseerde data met hen worden gedeeld. Zij zullen dus niet in staat zijn om de gegevens te verbinden aan specifieke personen.

Contactgegevens

KU Leuven fungeert als verwerkingsverantwoordelijke in het kader van dit onderzoek. Meer specifiek zullen enkel de onderzoekers Prof. Bert De Smedt en Sara Peeters toegang hebben tot uw persoonsgegevens. Indien u specifieke vragen heeft over dit onderzoek inclusief de verwerking van uw persoonsgegevens kan u met hen contact opnemen.

E-mail: bert.desmedt@kuleuven.be – Tel: 016/32.57.05.

E-mail: sara.peeters1@kuleuven.be – Tel: 016/37.33.59

Voor verdere vragen en bedenkingen over de verwerking van uw persoonsgegevens kan u contact opnemen met Toon Boon, de functionaris voor gegevensbescherming voor wetenschappelijk onderzoek van KU Leuven (dpo@kuleuven.be). Gelieve hierbij te verduidelijken om welk onderzoek het gaat door vermelding van de titel en de namen van de onderzoekers.

Indien u, na contact te hebben opgenomen met de functionaris voor gegevensbescherming, een klacht zou willen indienen over hoe uw informatie wordt behandeld, kan u terecht bij de Belgische Gegevensbeschermingsautoriteit (www.gegevensbeschermingsautoriteit.be).

Toestemming voor deelname aan een studie
Exemplaar voor de deelnemer

Titel van het onderzoek:

“Kleuters met een risico op rekenproblemen. Een onderzoek naar hun heterogeniteit.”

Contactgegevens van de onderzoekers:

Bert De Smedt – bert.desmedt@kuleuven.be – 016/32.57.05

Sara Peeters – sara.peeters1@kuleuven.be – 016/37.33.59

Doel en methodologie van het onderzoek:

In dit onderzoek zullen we onderzoeken welke factoren voorspellend zijn voor de ontwikkeling van goede rekenvaardigheden. Om dit te onderzoeken zullen we kinderen met een verhoogde kans op rekenproblemen opvolgen gedurende drie jaar (van de 3^e kleuterklas t.e.m. het 2^e leerjaar). Ieder jaar zullen we reken-, lees-, taal- en cognitieve taken afnemen. In de 3^e kleuterklas zullen deze taken worden afgenomen tijdens 2 testsessies van telkens 45 minuten. In het 1ste en 2^e leerjaar zullen we hiervoor ieder jaar 1 testsessie van 45 minuten inplannen. In het begin van het onderzoek zullen we eveneens een vragenlijst laten invullen door de ouders.

Duur van het experiment: 4 testsessies van 45 minuten (2 testsessies in de 3^e kleuterklas, 1 sessie in het 1ste leerjaar en 1 sessie in het 2^e leerjaar)

- ✓ Ik heb voldoende tijd gehad om de informatiebrief horende bij deze geïnformeerde toestemming door te nemen.
- ✓ Ik heb de kans gehad om verdere informatie te vragen – de vragen die er eventueel waren, hebben een bevredigend antwoord gekregen.
- ✓ Ik begrijp wat van mijn kind en mij verwacht wordt tijdens dit onderzoek.
- ✓ Ik weet dat mijn kind zal deelnemen aan reken-, lees-, taal- en cognitieve taken en dat ik een oudervragenlijst zal invullen.
- ✓ Ik ga akkoord dat de school resultaten van de testen van het Leerlingvolgsysteem Wiskunde en Spelling van het 1ste en 2^e leerjaar zal doorgeven aan de onderzoekers van dit project indien deze testresultaten beschikbaar zijn.
- ✓ Ik ben ingelicht over de eventuele voor- en nadelen verbonden aan de deelname.
- ✓ Ik weet dat er een beloning gekoppeld is aan mijn deelname aan het onderzoek:
 - Per schooljaar waarin mijn kind deelneemt aan de testsessie(s) van het onderzoek maken mijn kind en ik kans op één van de 20 cadeaubonnen van Dreamland ter waarde van €25 die onder de deelnemers worden verloot.
- ✓ Ik begrijp dat deelname aan deze studie vrijwillig is. Ik heb het recht om de deelname op elk moment stop te zetten. Daarvoor hoef ik geen reden te geven en ik weet dat daaruit geen nadeel voor mij kan ontstaan.

- ✓ Ik begrijp wie er toegang zal hebben tot de persoonsgegevens van mijn kind, hoe deze zullen worden opgeslagen en verwerkt, en wat er met deze kunnen gebeuren op het eind van het onderzoeksproject.
- ✓ De resultaten van dit onderzoek kunnen worden gebruikt voor wetenschappelijke doeleinden en mogen gepubliceerd worden. De naam van mijn kind wordt daarbij niet gepubliceerd, anonimiteit en de vertrouwelijkheid van de gegevens is in elk stadium van het onderzoek gewaarborgd.
- ✓ In het kader van transparantie in wetenschappelijk onderzoek kunnen de gegevens van dit onderzoek gedeeld worden met anderen, bijvoorbeeld met onderzoekers van andere universiteiten. In dit geval zullen alleen niet-identificeerbare gegevens gedeeld worden. Het zal voor anderen dus niet mogelijk zijn om te achterhalen dat mijn kind en ik aan dit onderzoek deelnamen of welke gegevens van mijn kind en mij afkomstig zijn.
- ✓ Ik ben op de hoogte dat het onderzoek een samenwerking is tussen de KU Leuven en de Universiteit van Melbourne. Ik ben geïnformeerd dat de gegevensverzameling en gegevensverwerking wordt uitgevoerd door de KU Leuven, dat er geen identificeerbare persoonsgegevens (bv. naam, geboortedatum, contactgegevens) zullen worden gedeeld met de Universiteit van Melbourne en dat de Universiteit van Melbourne uitsluitend toegang zou hebben tot de gecodeerde gegevens.
- ✓ Ik wil graag op de hoogte worden gehouden van de algemene resultaten van dit onderzoek.
 - Ja, de onderzoeker mag mij hiervoor contacteren op het volgende e-mailadres:

 - Nee
- ✓ Ik ben op de hoogte bij wie ik terecht kan voor eventuele vragen omtrent de studie en/of de verwerking van de persoonsgegevens. Daarnaast ben ik geïnformeerd waar ik terecht kan indien ik een klacht zou hebben.
- ✓ De manier waarop dit onderzoek verloopt, werd goedgekeurd door de Sociaal-Maatschappelijke Ethische Commissie van KU Leuven (G-2022-5834). Voor eventuele klachten of andere bezorgdheden omtrent ethische aspecten van deze studie kan ik contact opnemen met deze commissie: smec@kuleuven.be.

ANTWOORDSTROOKJE

Gelieve dit strookje in te vullen en terug te bezorgen aan de leerkracht/hulpverlener van uw kind (ook indien u niet wenst deel te nemen).

Ik **wil deelnemen** aan het onderzoek: ja nee

Indien u toelating geeft aan uw dochter/zoon om deel te nemen aan het onderzoek, gelieve dan onderstaande gegevens in te vullen.

Naam kind:

Geboortedatum kind:

Naam school:

Adres school:

E-mailadres ouder(s):

Telefoonnummer/GSM ouders(s):

Op welke manier wilt u tijdens het onderzoek bij voorkeur gecontacteerd worden:

- email telefoon/GSM

Datum:

Naam en handtekening ouder

Naam en handtekening onderzoeker